

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De ornatu vitæ contemplatiuæ & supereiminentis. Cap. XXVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

Hum affectent, iugiter recolentes illam inexpressibilem angustiam, & desolationem spiritus & carnis Iesu in agonia sudorem sanguineum desudantis. Ibi namque nudus amor sine omni refrigerio spiritualis consolationis in tam horribili colluctatione, tam magnifice triumphauit, ut hominem redimeret, & per eandem viam subsequendum esse salubriter doceret.

De ornatu vite contemplatiue & supereminenti. Cap. XXVII.

Sicut dicit Doctor sanctus in tractatu de visione diuina essentia, perfectio cuiuslibet rei consistit in coniunctione eius cum suo fine: finis autem intellectus creati, est summum intelligibile, quod est essentia diuina. Vltima vero perfectio intellectus creati, est coniunctio eius secundum actum intelligendi. Res vero quaelibet intelligibilis est secundum id, quod habet de actu, & non secundum id, quod habet de potentia, ut patet per Philosophum nono Metaphysicæ. Et ideo cum essentia diuina sit purus actus, poterit esse forma, qua scilicet intellectus intelligit, & hæc erit visio beatificans, quia ad hoc, quod intellectus humanus, Deum per essentiam videat, oportet quod essentia diuina vniatur intellectui nostro, quodammodo ut forma intelligibilis. Forma vero non coniungitur perfectibili, nisi quando perfectibile dispositiones habet, quibus efficitur susceptiuum talis formæ, sicut corpus non vnitur animæ, nisi prius in corpore sint dispositiones conuenientes ad animam suscipiendam. Hoc autem dispositiuum in intellectu, est lumen gloriæ, quo perficitur intellectus ad videndum Deum per essentiam. Hinc etiam ut ibidem dicit, in illa visione beatifica, licet ab omnibus videbitur essentia diuina, illam tamen vnus alio perfectius videbit: quod quidem non erit per aliquam similitudinem Dei perfectiore in vno quam in alio, cum illa visio non sit futura per aliquam similitudinem: sed erit ex eo, quod vnus intellectus maiorem habebit facultatem ad videndum Deum, quam alius: quæ facultas non competit intellectui creato per suam naturam, sed per illud lumen gloriæ, quod intellectum in quadam conformitate constituit: ita quod intellectus plus participans de lumine gloriæ, perfectius Deum videbit. Plus vero participat de lumine gloriæ, qui plus habet de charitate: quia nimirum vbi maior est charitas, ibi maius est desiderium. Desiderium autem quodammodo desiderantem facit patulum, & aptum ad susceptionem boni desiderati. Et ideo qui de charitate plus habuerit, clarius Deum videbit, &

Perfectio
cuiuslibet
rei.
* Alias su-
preum.

Deo cur por-
fectius ab v-
no videatur
quam ab
alio.

bit, & perfectior, & beator apud eum in aeternum manebit. Hinc est quod vita contemplatiua in sacra Scriptura tantopere commendatur, & optima pars à Domino iudicatur: quia, vt dicit Richardus super tertiu Senten. dist. 35. *vidi illa*, in qua perfectius vigere potest actus diligendi Deum ex charitate, est magis meritoria simpliciter, sicut est vita contemplatiua, quia iugis contemplatio rei dilectæ, & purè delectari in re dilectâ, vehementer intendunt & accendunt actum diligendi. Verùm, vt cepta de ornatu ad vitam supereminentem clarius profequamur, sciendum, quòd nemo arbitrari debet, ad hanc contemplationem peruenire se posse profunditate scientiæ, vel subtilitate intelligentiæ, vel quibuscunq; exercitationibus, quantumlibet arduis; sed solum, quem Deus sua gratuita largitate sibi suo spiritu vult vnire, ac lumine claritatis dignatur illuminare, is Deum contemplari poterit, & non alius. Vnde ad illam percipiendam, admodum pauci perueniunt, tum propter eorum inepritudines, quibus sese disponere & adornare dissimulant, faciendo quod in se est: tum etiam propter latibulum luminis, in quo eatenus contemplatur. Vnde etiam ad plenum nemo per cuiusvis scientiæ doctrinam, vel ingenij perspicaciam hæc, quæ dicitur sumus, intelliget: quia quicquid humanitus intelligi potest, vel edoceri, longè est infra veritatem, quam umbraticis verbis balbutire iam intendimus. Qui verò Deo vnitus est, & lumine veritatis huius illustratus, eam utique potest intelligere: quia sic intelligere Deum, est iam esse Deum cum Deo, & absq; omni alteritate intercedente, vel impedimento prohibente. Sed ne mireris sane lector vocabuli nouitatem. Propterea namque ait Dauid: *Ego dixi, Dignus estis, & filij excelsorum*. Verum tamen licet accessus luminis illius inaccessibilis nostræ facultati minimè subiaceat, ne tamen inueniamur ingrati, quòd iam nobis est, facere studeamus, & in aduentu Domini debitè semper adornati, appareamus. Et ideo fidelis amator, intima deuotione feruidus. Deum in quiete possidens fructiua, seseque in accedente dilectione operatiua, & omnem vitam suam in virtutibus cum iustitia directiua, plerunque per occultam Dei manifestationem introducit, velut in Sponsi cubiculum, in vitam supereminentem, qua Deus sub lumine quodâ diuino videtur, & secundùm eum modum, quo se Deus videt, citra tamen statum beatitudinis consummata: præsertim si in tribus diligenter se adornare studuerit.

vt homo se præparet

Primum est, quòd extrinsecus sit in cunctis virtutibus bene per omnia or-

nia ordinatus, & intrinsecus ab omnibus intermediantibus efficaciter expeditus, ac in vniuersis actibus ad eum (quasi nil ageret) otiosus. Nam si intrinsecus est actu cuiuslibet virtutis occupatus, necessario consequens est actus illius imaginem in eius animo esse figuratam: & donec ita se habuerit, nunquam contemplari poterit: quia adornatio primò necessaria, & Deo magis accepta est denudatio perfecta trium virium intellectualium ab omnibus intermediantibus, vt sic anima cum suis viribus vna vni, & sola soli feliciter coniungatur.

Secundum est, vt Deo intrinsecus intentione dilectioneque cōiuncta fideliter adhaereat, amore diuino succensus instar ignis excalescentis ac inextinguibilis: & eo tempore contemplari poterit. Ad cuius euidetiam querit Doctor sanctus 1. 2. q. 29. Vtrum amor causat mutuum inhaesionem, vt scilicet amans sit in amato, & e converso, sicut in Canonica sua Iohannes affirmare videtur, dicens: *Deus charitas est, & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo.* Ad cuius solutionem adducit duplicem inhaesionis effectum, scilicet quantum ad vim apprehensiuam, & quantum ad vim appetitiuam, & secundum vtramque determinat amantem esse in amato, & e contra: de cuius prosecutione gratia breuitatis supersedeo.

1. Iohan. 4.

Tertium est, vt in excessu omnis modi, quadamque superintellektuali caligine sese perdat, sicut de inhabitatioe caliginosa prædictum est. In qua scilicet caligine cuncti verè contemplantes secundum fruitionis abyssum velut in solitudine aberrauerunt, nunquam sese humanitus inuenire valentes: in qua scilicet abyssio statim supereminens quadam incipit Dei apparitio, in qua & participatio vitæ videtur æterna, per quam & amans quisque fit videns. Et hæc quidem cōmuniō est via, licet alijs multis vijs & modis Deus hanc beatissimam fruitionem dilectis suis communicare tolet. Quæ scilicet visio perficitur in apice mentis per lucem & claritatem eminentem, quæ claritas datur in ipsa silenti spiritus existentia, vbi super omnia dona, & omne propriū creaturæ opus, spiritus in ipsa otiosa sui vacuitate, eam suscipit claritatem, ac in ipsa sui vacuitate per amorem fruitionum, spiritus perdit seipsum. Quia sicut occulta deitatis natura secundum modum personarū æternaliter contemplatur & amat; sic secundum essentia suæ vnitatē in quodam semper complexu fruitor personarum. In quo nimirum complexu deuoti spiritus vniuersi vnum cum Deo profundo amoris profluuiō protinus efficiuntur.

M m m m m

Vt au-

Vt lumen di-
uinum sus-
cipiatur
quædam ne-
cessaria.

Vt autem rudibus & simplicibus aliqua formula detur, qui se voluerit intima deuotione ad hoc lumen recipiendū disponere, & quod in se est faciendo, ad contemplationem supereminentem adaptare. Primò, cunctis se viliores reputando per abyssalem humilitatem Deo omnique creaturæ studeat se subdere, omnique proprietati funditus renuntiare. Et sicut umbra motui intermedij, sic voluntas sua diuino beneplacito per omnia debet coaptari, vt sic in eo libere & inuoluntate, Deus opus suum tam in aduersis, quàm in prosperis valeat operari, sicut de beato Patre nostro Francisco canitur: Hic creaturis imperat, qui nutui subiecerat se totum Creatoris. Affectibus quoque desideriosis vires suas superiores, & præsertim virtutem amatiuam ad influxum sui principij debet quasi per quandam violentiam ingerere, vbi perseueranter importuna quadam sedulitate pulsando, velut ad amici ianuam confidenter excubet, donec introducatur, & vsque in propriam deficientiam à Spiritu diuino feliciter agatur. Alioqui enim ipsam superinformationem diuinæ claritatis suscipere, vel inactionem illam eminentissimam velut impræparatè pati non meretur. Nam vires sunt quasi pedisequæ, reginam Esther, id est, animam ad interiora regalis cubiculi deducentes, & ante conspectum regis Assueri, id est, ipsius æternæ & diuinæ claritatis præsentantes. Cum igitur anima sic summis innixa viribus super omnia creata subleuata persistit, dilectique sui præsentia suauiter oblectata, tunc vires ab actualitate propria desistere, compelluntur, & inactionem diuinam feliciter patiuntur. Tunc enim subito sentit anima in fundo virtutis amatiuæ tantum quendam Spiritus sancti veluti fontem viuendum, fluentibus venis æternæ suauitatis: in virtute verò intellectuua, percipit supersplendentes illuminationes æterni solis, cum veritate diuina. Pater denique cælestis eius memoriam denudat, & ab imaginibus vniuersis purificat, inuitans & trahens illam ad ineffabilem eius vnionis copulam. Et hæc sunt tres portæ, quas ipsa Trinitas animæ amorosè dignanter aperit, ad infinitissimum suum thesaurum contemplantum & agnoscendum. Ipsa verò anima vice versà cunctas vires exhibet ad offerendum suam totalitatem, & ad recipiendum illi: sibi præostensam infinitam totalitatem. Deus autem amatoriam quadam altercatione plerumque se denegans, ostensa conferre dissimulat, ita quòd anima concupitam affectionem adimplere non valet, quia nec se totam dare potest, nec Deum totum accipere; sed quanto plus dar &

Esther 15.

Portæ tres,
quas sancta
Trinitas a-
nimæ apre-
rit.

dat & accipit, tantò plus dare & accipere desiderat. Hinc etiam in se nimirum inquietatur, & amoris impatientiam patitur, quia nec Deum potest deserere, nec ad votum acquirere, nec profundare, nec inal- tare, nec comprehendere. Et ideo varias eius tempestates, quas illo tem- pore patitur, nec lingua valet dicere, nec calamus exprimere. Nam a- mor facit amantem nunc calidum, nunc frigidum; nunc pauidum, nunc audacem; nunc lætum, nunc tristem; nunc timidum, nunc spe- rantem; nunc confidentem, nunc desperantem; nunc ridentem, nunc lamentantem; nunc orantem, nunc laudantem: & innumerabilia sunt, quæ his contingunt, qui in amoris huius impatientia viuunt. Hæc ta- men est deuotissima & utilissima vita, quæ secundum modum & ra- tionem exerceri potest. Nam tota vita eius est dare seu offerre quic- quid est, habet, aut præualet, & à Deo exigere quicquid eius infini- tam magnificentiam misero peccatori dare condecet, se penitus per af- fectum & etiam effectum, iuxta status sui conditionem, dilecto con- formare in omnibus virtutibus & virtuosis actibus, secundum eius hu- manitatem: & denique quoridianis vigorosissimis & violentissimis quibusdam aspirationibus se dilecto, secundum eius diuinitatem to- taliter pro posse cōnire. Hæ sunt quatuor rotæ exercitiorum currus Israel, quibus quasi in tertium cælum animæ amorosæ subuehuntur. Veruntamen, aspiratio illa vniuersa, de qua superius satis dictum est, in ea maximè vigere debet & frequentari, quoniam illa maximè dedu- cit mentem ad complexum dilecti.

Amor ut
mutet amō-
rem.

Currus Is-
rael rotæ
quatuor
quæ.

Sed cum diuina liberalitas animæ amorosæ sese proflua pietate communicare voluerit, & vnū vnipenitus cōnire, tunc anima cum recta intentione, puro amore, & ineffabili anhelatione Deo adharē- te, & tamen plenam vnionem consequi non valente, spiritus diuinus eidem protinus occurrit velut ignea flamma stridens & incandescēs ac exurendo intermedia quæque consumens & absorbens. Tunc ani- ma ab omnibus denudata, soloque spiritu diuino subacta, statim vna vni feliciter obicitur & cōnuitur, recto tramite procedēs in ipsam nu- dam diuinitatis abyssum, omniumque exercitiorum oblita, se per- sentit quasi raptam & absorptam, ac in amore cum DEO spiritum v- num effectā. Hinc iā silent vires omnes, & sensus quietati sunt, ut pote satiati & inebriati fonte bonitatis & diuitiarū Dei: quia singuli plus re- cipiant q̄ desiderare possunt. Et quod magis admirandum est, anima sic feliciter absorpta, velut oleum sese dilatans in vestimento diffundit,

Spiritus di-
uinus ut spi-
ritui creatō
occurrat.

M m m m 2 & aquæ

& aqua gutta in vino posita, sic illa deficiens in se, & diffuens in dilectum mirabilibus formulis sese dilatat in immensum, ut dilecti capax fiat, & cum eodem sentiat, *quae sit longitudo, latitudo, sublimitas, & profundum.* Quod etiam eisdem ferè verbis Apostolus consulit dicens: *Ut possitis comprehendere cum omnibus Sanctis, quae sit longitudo, latitudo, sublimitas, & profundum.*

Cōtemplatio ut sit actus intellectus nō impediti.

Ceterum, quia contemplatio, secundum potissimum statum viatoris, prout hic sumitur, est actus ipse intellectus non impediti, scilicet per aliquam turbationem vel occupationem: gratia sanati, scilicet ab omni labe vitiorum & affectuum inordinatorum: in aeterna spectacula, scilicet per mentis extensionem immobiliter directi, ut cum fieri potest, nunquam intentione voluntatis, sed sola interpellatione necessitatis facies mentis inde flectatur: & in admiratione suspensionis: de qua scilicet suspensione dicit Richardus de arca mystica, quod ex noivitate rei, quae est supra nostram estimationem, oritur admiratio; ex admiratione, crescit attentio; ex attentione, cognitio; ex cognitione, mentis suspensio: ita quod cum Psalmista dicere potest: *Oculi mei semper ad Dominum.* Hinc primò patet, quod contemplatio oritur ex intelligentia, quae est vis animae, quae immediatè supponitur Deo, quae de divinis, quantum homini possibile est, cognoscitur: & obtinet supremum locum, ratio verò medium, & imaginatio infimum. Cum igitur omnia, quae subiacet sensui inferiori, necesse est ea subiacere sensui superiori, & non econverso: ideo constat, quod cuncta, quae imaginatio vel ratio comprehendit, sub intelligentia cadunt, & etiam illa, quae nec imaginatio, nec ratio comprehendere possunt. Vnde late se radius contemplationis expandit, & acies animi contemplantis acuitur, ut capax sit ad multa comprehendenda, & perspicax ad subtilia penetranda.

Mēs cōtemplantis ut sit ab omnibus expedita.

Secundò patet, quod mens contemplantis erit ab omnibus occupationibus & turbationibus expedita, & ab omnibus vitijs, & inordinatis affectionibus emundata, alioquin Deus non videbitur sicut est, sed tantum in speculo, prout mentem illuminat plenius, vel remissius, pro sua libera voluntate, & mentis nostrae puritate. Non enim ipsum lumen corporeum aliquatenus videre possumus, si non aliqua ex parte lumen corporis nostri pro sua ingenita serenitate & perspicuitate, caelesti lumini simile fuerit; quia nullum aliud membrum corporis capax est luminis, ob multam utiq; dissimilitudinē: sic nec ipse oculus

oculus noster, cum turbatus fuerit, lumen videre poterit. Qui ergo turbatus propter suam dissimilitudinem serenum solem videre non poterat, iam serenatus aequaliter videt, propter nonnullam oculi similitudinem. Quod si pari prorsus puritate vigeret, solem hunc inoffenso contuitu, sicuti est, propter omnimodam similitudinem aspiceret. Sic est intelligere de sole iustitiae, qui *illuminat omnem hominem* Ioan. 2. *venientem in hunc mundum, & de oculo mentali: qui quantum proficit ad puritatem, tantum proficit ad agnitionis illius conspiciendam claritatem, id est, absconditam veritatem, sicut exultans in spiritu Iesus aiebat: Confiteor tibi Pater Domine caeli & terrae, quia abscondisti haec à sapientibus & prudentibus, & revelasti ea parvulis. Cur hoc? nisi quia dilexerunt homines, scilicet mundi sapientes, magis tenebras quam lucem, & ideo excecavit eos malitia eorum, quantumcunque fuerint literati vel ingenio praediti. Vnde etiam alibi dicit: In iudicium ego veni in mundum, ut non videntes videant, & videntes caecifiant.*

Tertio patet, quod iam purificata mens, erit in aeterna spectacula directa & admiratione suspensa. Alioqui oculus mentalis, licet purificatus, sua debilitate & dissimilitudine contemplari non poterit: quia dicit Litconien. super Angelicae Hierarchiae librum: Quod sicut oculi carnis infirmiores, prius suscipiunt lumen solis obscurum & nigris coloribus superfusus: deinde magis confortati, suscipiunt illud à coloratis corporibus medijs: & postea visu roborato, suscipiunt illud albis coloribus superfusus: Deinde plus aucta sanitate, suscipiunt illud superfusus, fulgentibus utpote speculis: tandem autem oculis perfecte sanatis, suscipiunt solarè radiū non alicui superfusus, sed in se solè purū in ipso puro solari radio irreuerberato lumine conspicientes. Sic oportet oculū mentis infirmiore prius assuescieri ad conspiciendū solis iustitiae lumen in grossioribus, deinde in subtilioribus, donec tandem ex ipsa luminis datione superinfusa multipliciter in simplicitatem ipsius radij tandem extendatur & restituatur. Ex quibus patet, quod tam in radioso lumine contemplationis speculativae, quam in saporoso gustu contemplationis practicae, per sedulam continuationem nos oportet paulatim & gradatim ascendere, & proficiendo Deum semper clarius agnoscere, donec oculus intellectualis magis, ac magis illuminatus & confortatus, affectusque mentalis magis ac magis purificatus & inflammatus, funditus per agnitionem & dilectionem in Deum transeat, totusque homo tam interior, quam exterior in Deum ordinetur.

M m m m m 3

De con-

Ut ascenda-
tur gradati-
m ad con-
templatio-
nem.